

duurzaamgebouwd.nl

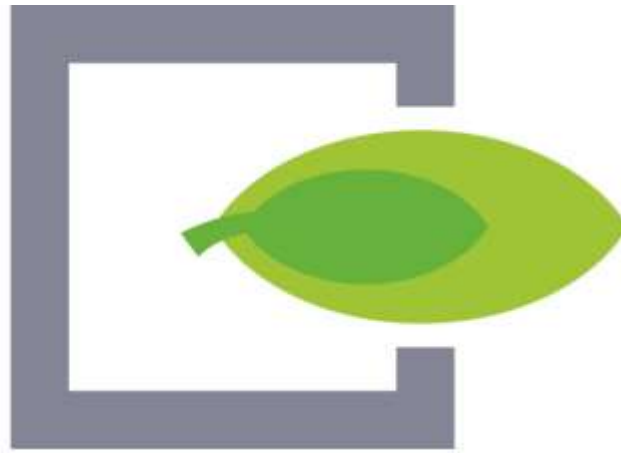
Welkom bij
Duurzaam Gebouwd Zorgvastgoed
* Zorg voor mens en vastgoed *
24 september 2014 - Delft

Moderator:

Wietse Walinga, directeur Duurzaam Gebouwd

Duurzaam Gebouwd

duurzaamgebouwd.nl

Het integrale platform

"KENNIS is het enige dat je kunt vermenigvuldigen door het te delen"

Verbinden

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Expertpanel Kennisplatform Duurzaam Gebouwd

Albert Hulshoff

Daan Bruggink

Harm Valk

Louis Cleef

Pim Peters

Andy van den
Dobbelaere

Ellis ten Dam

Harold Brocken

Maarten Epema

Richard Verbree

Anke van Hal

Eloi Budoel

Henry Kruijer

Marjet Ratten

Rinie van der Looij

Anne-Marie Bakhorst

Frank Donkers

Jaap Wiedenhoff

Marlon Huysmans

Robert Koolen

Arne Balvers

Frans de Haas

Jan-Willem
van de Groep

Martin Dubbeling

Raud Koornstra

Bèrdien van Overeem

Fred Kloet

Jeroen Troost

Michiel Haas

Stefan van Uffelen

Chris Bruijnes

Gert-Joost Peek

John Mak

Nikaj van Herman

Theo Ockhuijsen

Chris Zijdeveld

Guus Berkhout

Jón Kristjánsson

Onno Dwars

Titia Siertaema

Claudia Bouwens

Hans Korbe

Kees de Schipper

Paul de Ruiter

Coert Zachariasse

Hans de Jonge

Laurens de Lange

Paul van Bergen

Contentpartners Kennisplatform Duurzaam Gebouwd

activehouse INFO
NETWORK AND KNOWLEDGE SHARING

viA BK Architecture's delights

Partners Kennisplatform Duurzaam Gebouwd

duurzaamgebouwd.nl

- Contentpartners
- Partners
- Expertpanel
- Leden
- Lid worden
- Duurzaam Gebouwd Congres
- Building Holland
- Building Holland Talks
- Cursussen
- Duurzaam Gebouwd Zorgvastgoed
- Duurzaam Gebouwd Corporaties
- Duurzaam Gebouwd Op Locatie
- Duurzame 50 Vastgoed NL
- Floow2 Marktplaats
- De Gouden Kikker
- Supply Chain Award

zoeken

expertpanel

- home
- adverteren
- contact
- vacatures
- bookstore
- over duurzaam gebouwd

bouwen aan een betere toekomst

Een aanzienlijk deel van het wereldwijde energieverbruik en de daarbij behorende CO2 uitstoot wordt veroorzaakt door de gebouwde omgeving. Gelukkig komen er elke maand weer nieuwe innovatieve ideeën, producten en technieken op de markt die zorgen voor een "verduurzaming" van de gebouwde omgeving. Inzicht in al deze ontwikkelingen is noodzakelijk om met elkaar tot de beste gebouwen te komen!

even stilstaan bij het probleem

▶ play

duurzaam weblog

interviews Van der Sluis nieuwe partner Duurzaam Gebouwd

vrijdag 12 september 2014 @ 13:00 uur

Onlangs traden de Van der Sluis Technische Bedrijven toe als partner van Duurzaam Gebouwd. Aan de hand van dit interview stelt topman René van der Sluis zijn bedrijfsvisie uiteen.

magazines online

cursusaanbod

- 15 september 2014
Workshop Rekenen met Duurzaam Vastgoed
- 7 oktober 2014
Workshop: Greenlease in de praktijk
- 9 oktober 2014
Workshop: Esco's en

+ 65.000 bezoekers per maand

+ 8.000 Nieuwsbrief abonnees

+ 13.000 abonnees

Annemarie van Doorn:
**'De echte waarde van duurzaamheid
is maatschappelijke relevantie'**

27 | september 2014

Gebouwschil

Met o.a. rondetafelgesprek: 'Houtbranche richt pijl op regulering' en project: 'Effecten van wind'

Maatschappelijk vastgoed

Met o.a. rondetafelgesprek: 'Overheden moeten markt actief inschakelen' en project: 'Green School op Bal'

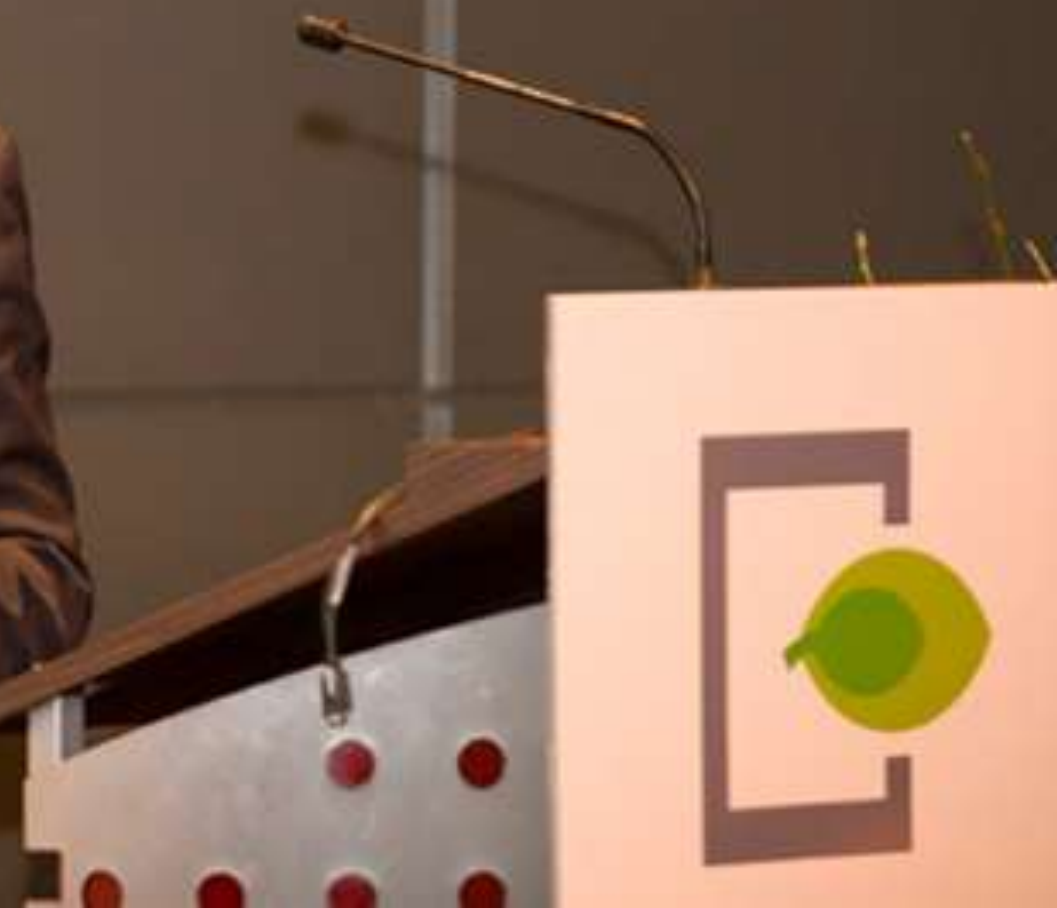

Duurzame prestaties garanderen:
sleutel bij renovatie woningvoorraad

'EPC vergelijkt appels, peren
en tomaten'

'Geld blijft belangrijk, maar
houdt bewoners niet bezig'

25 bijeenkomsten per jaar

+ 2.000 deelnemers
per jaar

Duurzaam Gebouwd
Congres

Thermisch
Actieve
Gebouwen

Round Table Tour

+ 5.000 bezoekers in 2014

Duurzaam Gebouwd

Uw deelname vandaag is uw kennismaking.... ?

De volgende stap bespreken we graag samen!

duurzaamgebouwd.nl

Seminarreeks

‘Zorg voor mens en vastgoed’

16, 18, 23 en **24** september

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **MARKTOMVANG**

52.000.000 m²

+ 800.000 m² per jaar (2010-2012)

20 miljard euro belegd vermogen (2014)

40-45 miljard euro (2040)

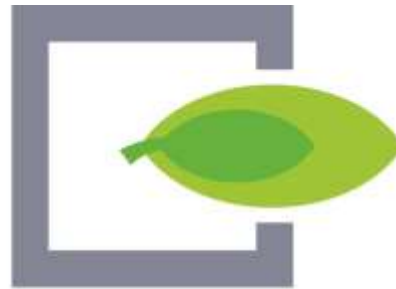

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **FINANCIËEL**

- Beleggers: Pensioenfondsen, internationale investeerders en family offices
- Syntrus Achmea groeit in 4 jaar vanaf 100 naar 500 miljoen beleggingen in zorgvastgoed
- Eigen vermogen zorginstellingen groeit vanaf 2008 van 6 miljard naar 2012 tot 11 miljard euro

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **DEMOGRAFIE**

- In 1950 was 30% 50 jaar of ouder
- In 2019 is 50% 50 jaar of ouder
- In 2040 4,5 miljoen 65 jaar of ouder
- Aantal 80+ verdrievoudigt de komende 30 jaar

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS SPELERS

- Zorginstellingen (als eigenaar of huurder)
- Corporaties (als eigenaar)
- Gemeente
- Beleggers
- Bouwers & (her) ontwikkelaars
- Adviseurs
- Leveranciers
- Energiebedrijven

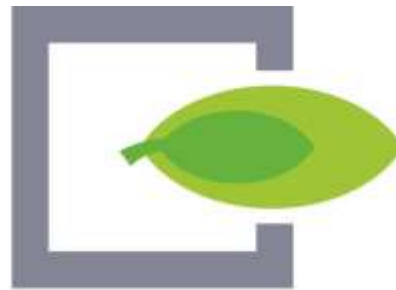

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **THEMA'S**

- Gezonde & Flexibele gebouwen
- Integrale gezondheidscentra ipv specifieke thema's
- (teruglopende) Financiering gezondheidszorg
- Zorgvastgoed onderdeel gebiedsontwikkeling
- Leegstand door oa langer thuiszorg
- Herontwikkeling oud vastgoed
- Nul op de meter
- Prestatiecontracten

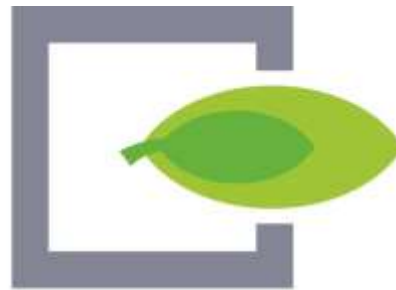
duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS CONCLUSIE

Een speelveld met heel veel kansen voor alle betrokken partijen.

Hoe gaan we die kansen samen benutten?

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **CENTRALE VRAAG**

**Hoe zorgen we samen voor gezonde, flexibele
en rendabele gebouwen waar de gebruiker
centraal staat?**

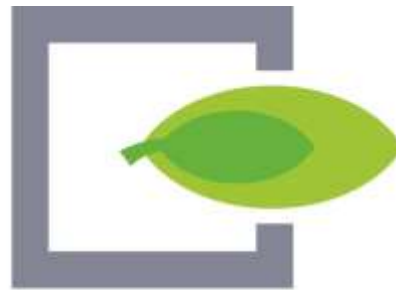

duurzaamgebouwd.nl

Zorgvastgoed

PROGRAMMA

- Inzicht in strategisch vastgoedbeleid
- Voorbeeld integrale aanbod (try out)
- Verduurzaming & slim financieren
- Het belang van gezond binnenklimaat

duurzaamgebouwd.nl

duurzaamgebouwd.nl

ZORGVASTGOED

Is mede mogelijk gemaakt door:

sikkens

Authorized dealer

duurzaamgebouwd.nl

ZORGVASTGOED

Is mede mogelijk gemaakt door:

sikkens

Authorized dealer

duurzaamgebouwd.nl

draaijer+partners
geeft waarde

Strategisch vastgoed zorg

september 2014

duurzaamgebouwd.nl

draaijer+partners
geeft waarde

Welkom

Marco Sotthewes

Deze presentatie

1. Positie gezondheidszorg Nederland
2. Het zorgvastgoed
3. Investeren in zorgvastgoed
4. Vragen uit de zaal

Positie gezondheidszorg Nederland

Zorguitgaven onhoudbaar

“Van wat we in een jaar uitgeven aan basisonderwijs, kunnen we nog geen twee maanden zorg betalen.”

Bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

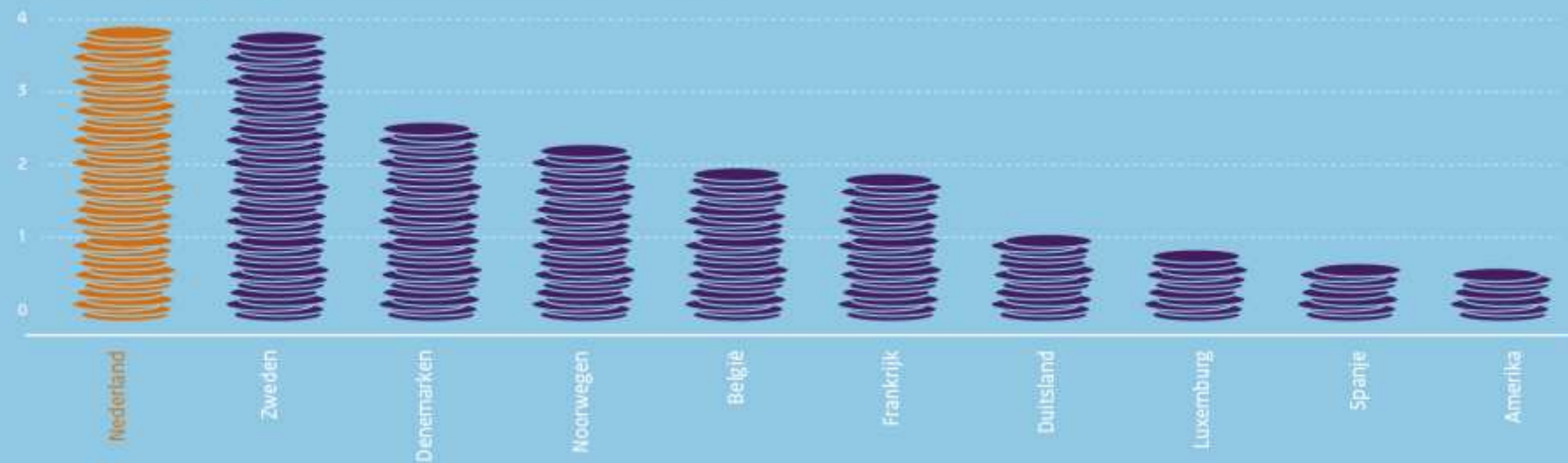
Hervorming langdurige zorg

Uitgaven langdurige zorg

18+
€ 3.000
AWBZ kosten
per volwassen
Nederlander in 2013

Uitgaven Langdurige zorg gerelateerd aan Bruto Binnenlands Product:

Hervorming langdurige zorg

Naar een betrokken samenleving

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Gevolg : afbouwen intramurale capaciteit

Klinische plaatsen ziekenhuizen

Verdwijnen verzorgingshuizen

Bedden capaciteit GGZ

Het Zorgvastgoed

Zorgvastgoed groter of kleiner dan kantorenmarkt ?

Meer zorgvastgoed

Bron kantoren : DTZ Zadelhoff 2014

Bron Zorg : PropertyNL 2013

Verdeling zorgvastgoed

Ziekenhuizen

Verzorgings- en verpleeghuizen

GGZ en Jeugdzorg

Gehandicaptenzorg

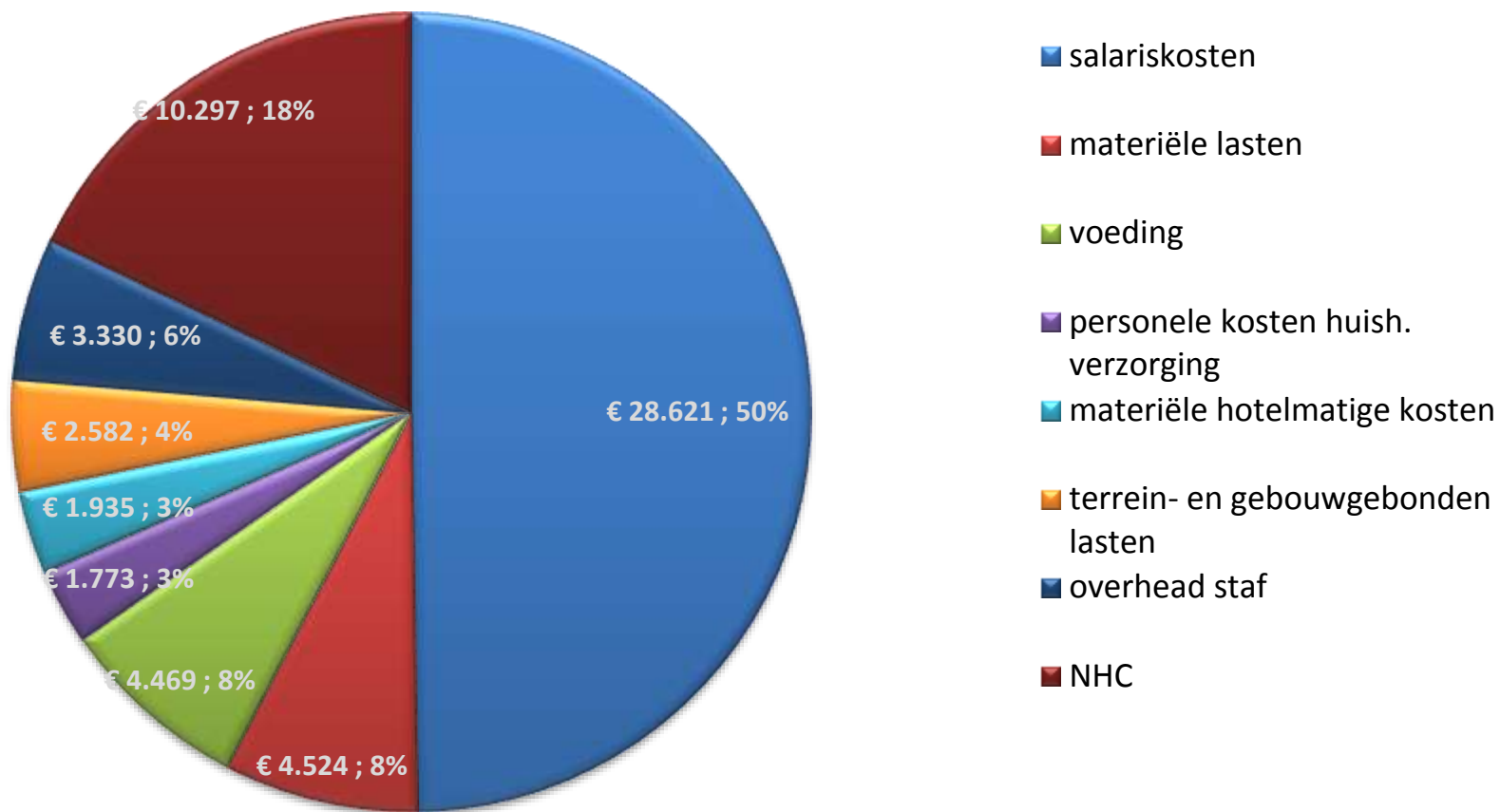
Welzijn

Vroeger

- 100 kamers
- 100% bezetting
- All-inclusive servicepakket voor alle bewoners
- Stabiele inkomsten uit nacalculatie

“Verzekerd recht”

All-in pakket AWBZ

Nu

- **80** kamers
- **90%** bezetting
- Geen dekking voor overhead functies
- Variabele inkomsten
- Services als diensten

20 tot 50% minder inkomsten

100% van het risico

Weinig strategie lange termijn

Zorginstellingen zijn intern gericht
Onvoldoende beeld bij concurrentiepositie
Weinig ervaring met klanttevredenheid huisvesting
Beleid zorgkantoren staat dit ook in de weg

Kansrijk

Kansarm

Vitaal

Niet-vitaal

Investeren in zorgvastgoed

Kansen voor investeerders

Vermogen zorginstellingen sterk toegenomen
Sale-lease-back en prestatiecontracten in trek
Langdurige partnerships mogelijk
Stabiel rendement lange termijn
Kijk verder dan stenen

Kansen voor Zorginstellingen

“Over 5 jaar wordt er naar verwachting circa € 650 miljoen per jaar aan beleggings- transacties gedaan in Nederlands zorgvastgoed. BAR loopt momenteel uiteen van 6% tot 9% over een periode van 10 jaar”

Bron: CBRE, 2014

“In de komende 3 jaar willen institutionele beleggers circa 1,5 miljard besteden aan zorgvastgoed. Voor circa 75% betreft het levensloopbestendige woningen of intramurale woningen in de Wlz

Bron: Syntrus Achmea, 2014

duurzaamgebouwd.nl

draaijer+partners
geeft waarde

Bedankt voor uw aandacht

Vragen uit de zaal ?

Marco Sotthewes

m.sotthewes@draaijerparkers.nl

(06) 29 60 88 53

duurzaamgebouwd.nl

ZORGVASTGOED

Is mede mogelijk gemaakt door:

sikkens

Authorized dealer

Meditain

Sylryk bv
Projectmanagement Energie- en Bouwmanagement

Welkom!

‘Zorg goed voor gebouw en technologie’

Meditain B.V.

Rob Schipper - Meditain
Sylvia Lisapaly-de Winkel - Sylryk

Kennismaking

- Sylvia Lisapaly-de Winkel - Directeur Sylryk
- Sylryk opgericht in 2002
- 2 Businessunits
 - Projectmanagement
 - Energie- en bouwmanagement

Kennismaking

- Rob Schipper - Directeur Meditain
- Meditain opgericht in 2011
- Professionaliseren van onderhoudsafdelingen MT
- Van beleid naar evaluatie
- Voldoen aan wet- en regelgeving

Waarom samen op het podium?

1. Mogelijkheid om opdrachtgevers te helpen met één verhaal
2. Twee vaak gescheiden werelden bijeen brengen
3. Gehele scope: van oud gebouw tot in gebruik en afvoer van technologie

Referenties

HET
GAST
EN
HUIS

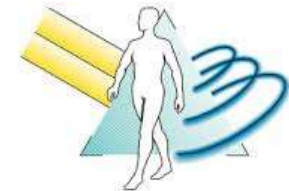

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam

Radboudumc

AMVEST

Medisch Spectrum Δ Twente

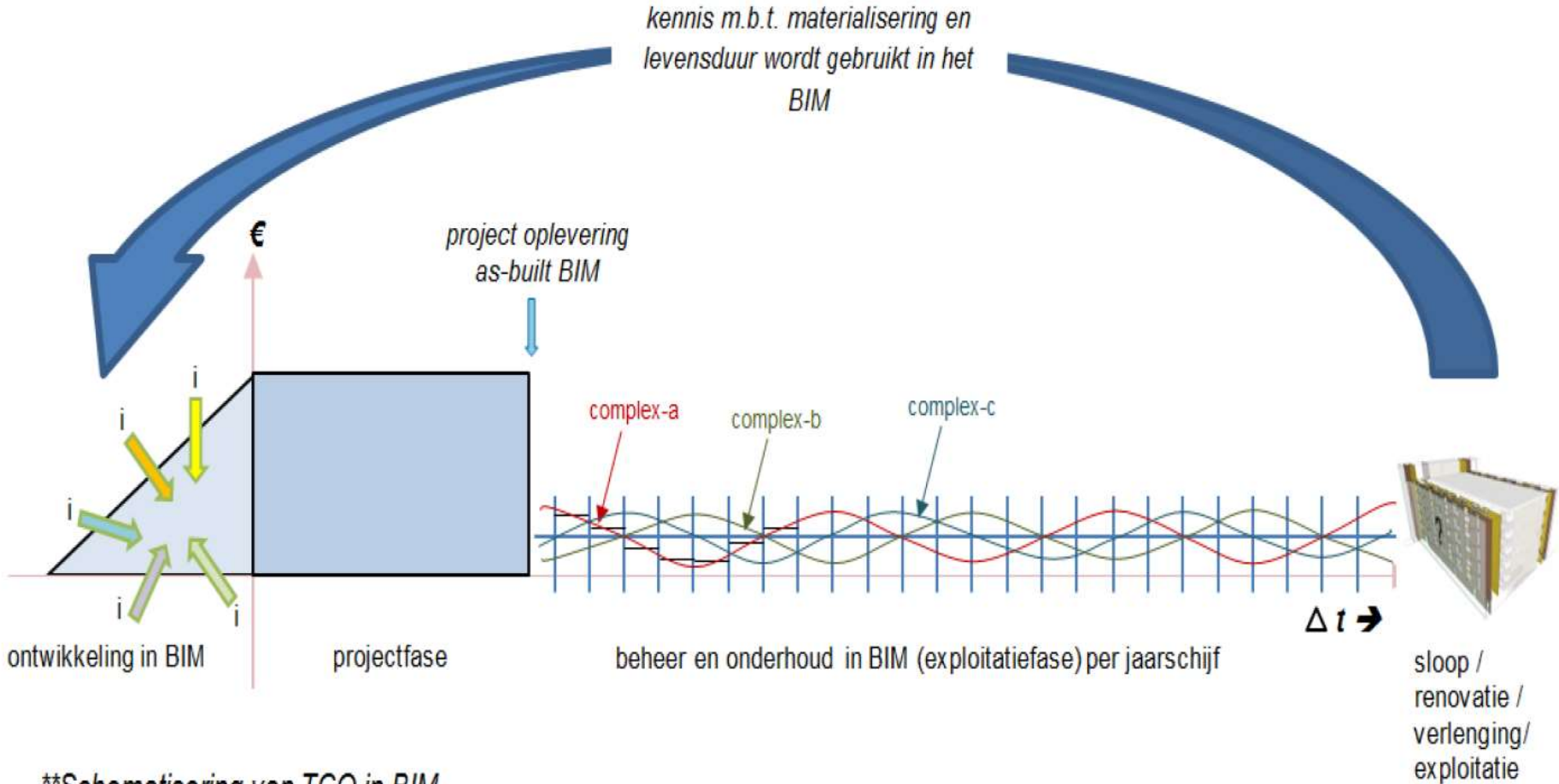
Universitair Medisch Centrum
Utrecht

Projectmanagement

- Sylryk altijd in de rol van gedelegeerd opdrachtgever
- Samenwerken zit in onze genen
- Toepassing methodiek van het BouwInformatieModel (BIM)
- Van haalbaarheid t/m beheer

Van begin tot eind

**Schematisering van TCO in BIM

Voordelen aanpak

- Samenwerken = vertrouwen
- Scenario denken (TCO)
- Flexibel en transparant
- Faalkosten reductie door virtueel bouwen
- In beheer kunnen monitoren op detailniveau
- Inzichtelijk en overzichtelijke MJOP en reservering onderhoudskosten
- Minder storingen voor gebruiker en bewoner
- Visueel voor alle partijen

Toegepast bij

- 75 Thomashuizen
- 27 Herbergiers
- 7 Gastenhuizen start ontwikkeling in 2014
- 50 Gastenhuizen in 10 jaar = ambitie

Projecten

Ede

Streefkerk

Brummen

Oudenbosch

Emmen

Kengetallen

Zorgconcept	Aantal bewoners	Gemiddeld aantal BVO in m2	Gemiddelde aankoopprijs locatie	Bouwkosten per m2	Gemiddelde BAR	Gemiddelde bouwtijd
Thomashuis	8	720	€ 667.958,-	€ 671,-	6,36% Norm: 6%	144 dagen
Herbergier	16	1.524	€ 890.731,-	€ 802,-	7,29% Norm: 6,25%	190 dagen
Combinatie van beide	24	2.479	€ 1.364.562,-	€ 856,-	6,35% Norm: 6,25%	208 dagen

Oud en nieuw

Oud en nieuw

Zorgcongres 2014

Oud en nieuw

Zorgcongres 2014

Energie label woning

Afgegeven conform de Regeling energieprestatie gebouwen.

Veel besparingsmogelijkheden

Weinig besparingsmogelijkheden

Uw woning

Labelklasse maakt vergelijking met woning(en) van het volgende type mogelijk.

Woongebouw met niet zelfstandige woonruimte(s)

Gebruiksoppervlak

1.048,1 m²

Opnamedatum

8 februari 2012

Energie label geldig tot

8 februari 2022

Afmeldnummer

712168880

Adviesbedrijf

Syltryk Energie- en Bouwmanagement B.V.

Inschrijfnnummer

IKB1688/091KB1687/09

Handtekening

Energie label op basis van een ander representatief gebouw of gebouwdeel? nee
Adres representatief gebouw of gebouwdeel:

Standaard energiegebruik voor uw woning

Energiegebruik maakt vergelijking met andere woning(en) mogelijk.

- Het standaard energiegebruik is de jaarlijkse hoeveelheid primaire energie die nodig is voor de verwarming van uw woning, de productie van warm water, ventilatie en verlichting.
- De eventuele opbrengst van een zonnepaneel wordt hiervan afgetrokken.
- Het energiegebruik wordt berekend op basis van de bouwkundige eigenschappen en de installaties van uw woning.
- Bij de berekening wordt uitgegaan van het gemiddelde Nederlandse klimaat, een gemiddeld aantal bewoners en gemiddeld bewonersgedrag.
- Het standaard energiegebruik wordt uitgedrukt in de eenheid 'megajoules', dit is gebaseerd op elektriciteit (kWh), gas (m³) en warmte (GJ).

A
(zie toelichting in bijlage)

Straat
Diamantstraat
Nummer/toevoeging
7
Postcode
6713 TL
Woonplaats
Ede

372.157 MJ
(megajoules)

10.449 kWh (electriciteit)
7.839 m³ (gas)
0 GJ (warmte)

Duurzaamheid

- Warmtepompboiler
- Zonneboiler (niet mogelijk i.v.m. rijksmonument)
- Zonnepanelen (niet mogelijk i.v.m. rijksmonument)

Labels en filosofieën

BREEAM® NL

GPR

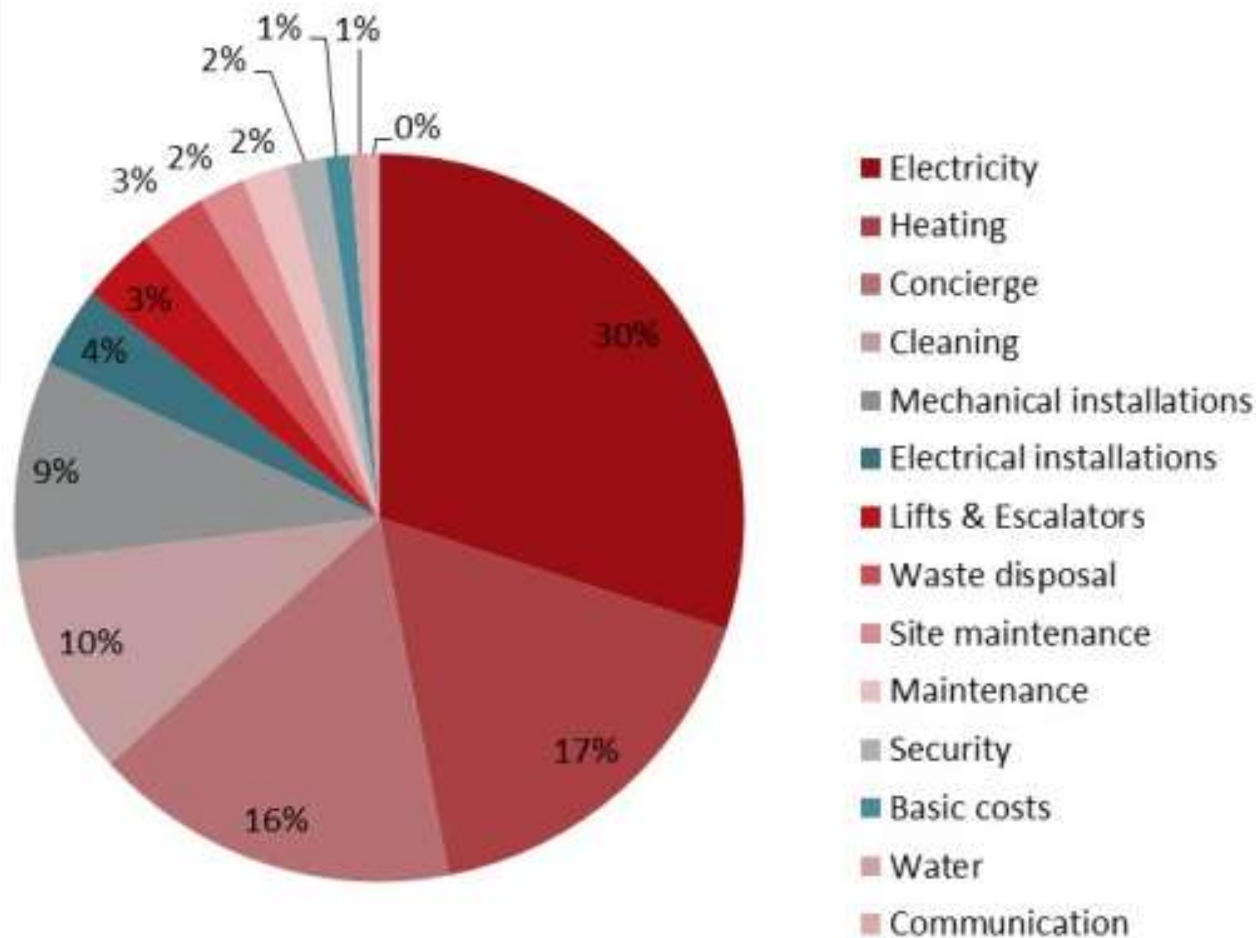
GEBOUW

Wat is de richtlijn?

- In onze optiek is deze er niet
 - Afhankelijk van situatie
 - Eigenaar (belegger, particulier, corporatie, etc.)
 - Afhankelijk van visie
- Wel grote gemene delers
 - Inzicht in kwaliteit van het gebouw (conditie)
 - Inzicht in energetische aspecten van het gebouw

Servicekostenopbouw

Huidige label

Huidig gem. energieverbruik afgelopen 3 jaar

Besparende maatregelen

Jaarlijkse energiebesparing

Resultaten besparing

MJOP Traditioneel

MJOP Duurzaam

0-investeringsmoment

Lagere servicekosten en verhoging huur (gelijkblijvende totaal lasten huurder/gebruiker)

Toekomstig label

Nieuwe energielasten

Terugverdientijd

Meerinvestering

Terugverdientijd

Jaarlijkse besparing €

Servicekosten bij gelijkblijvende huur (lagere totaal lasten /huurder gebruiker)

Overzicht gebouwscores

Overzicht gebouwscores

Opdrachtgever: Fictief Real Estate
Project: Gebouwscore onderzoek

Datum: 24-03-13
Versie: 1.0

Status		Locatie				EPA		NEN 2767		
Code	Soort object	Adres	Huis nr.	Inv.	Postcode	Plaats	EI-index	EPA-U label	Conditie	Status
1	Winkel	Fictief gebouw 1	91		7317 AE	Apeldoorn	0,50	A++	1	nieuwbouwkwaliteit
2	Winkel	Fictief gebouw 2	91		7317 AE	Apeldoorn	0,70	A+	2	goed
3	Winkel	Fictief gebouw 3	91		7317 AE	Apeldoorn	1,16	B	3	redelijk
4	Winkel	Fictief gebouw 4	91		7317 AE	Apeldoorn	1,66	E	3	redelijk
5	Winkel	Fictief gebouw 5	91		7317 AE	Apeldoorn	1,15	D	4	matig
6	Kantoor, bijeenkomst	Fictief gebouw 6	91		7317 AE	Apeldoorn	1,15	D	4	matig
7	Winkel	Fictief gebouw 7	91		7317 AE	Apeldoorn	1,15	E	8	nader onderzoek nodig
8	Winkel	Fictief gebouw 8	91		7317 AE	Apeldoorn	0,75	F	7	nader onderzoek nodig
9	Bijeenkomst	Fictief gebouw 9	91		7317 AE	Apeldoorn	1,15	G	9	niet te inspecteren
10	Winkel	Fictief gebouw 10	91		7317 AE	Apeldoorn	1,50	E	9	niet te inspecteren
11	Winkel	Fictief gebouw 11	91		7317 AE	Apeldoorn	1,14	B	2	goed
12	Winkel	Fictief gebouw 12	91		7317 AE	Apeldoorn	0,70	A+	3	redelijk
13	Kantoor	Fictief gebouw 13	91		7317 AE	Apeldoorn	0,88	A	1	nieuwbouwkwaliteit
14	Winkel	Fictief gebouw 14	91		7317 AE	Apeldoorn	1,29	C	2	goed
15	Winkel	Fictief gebouw 15	91		7317 AE	Apeldoorn	1,88	F	4	matig
16	Winkel	Fictief gebouw 16	91		7317 AE	Apeldoorn	2,00	G	5	slecht
17	Bijeenkomst	Fictief gebouw 17	91		7317 AE	Apeldoorn	0,90	A++	2	goed
18	Winkel	Fictief gebouw 18	91		7317 AE	Apeldoorn	2,48	G	6	zeer slecht
19	Winkel	Fictief gebouw 19	91		7317 AE	Apeldoorn	1,76	F	5	slecht
20	Winkel	Fictief gebouw 20	91		7317 AE	Apeldoorn	0,51	A+	1	nieuwbouwkwaliteit

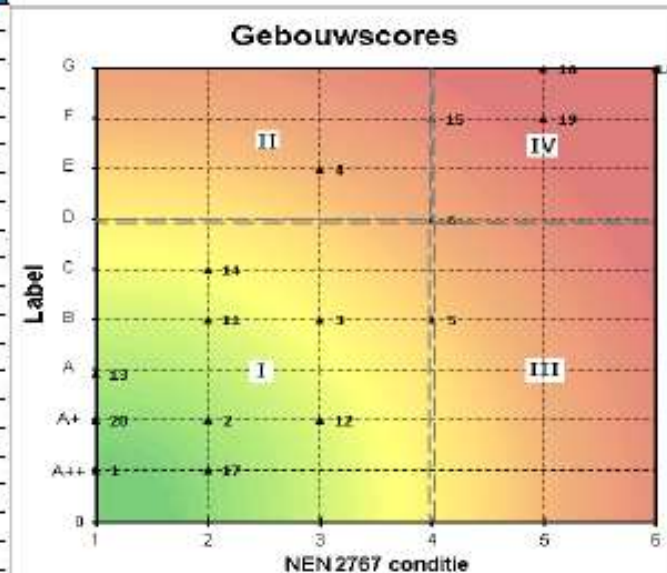

Diagram toelichting:

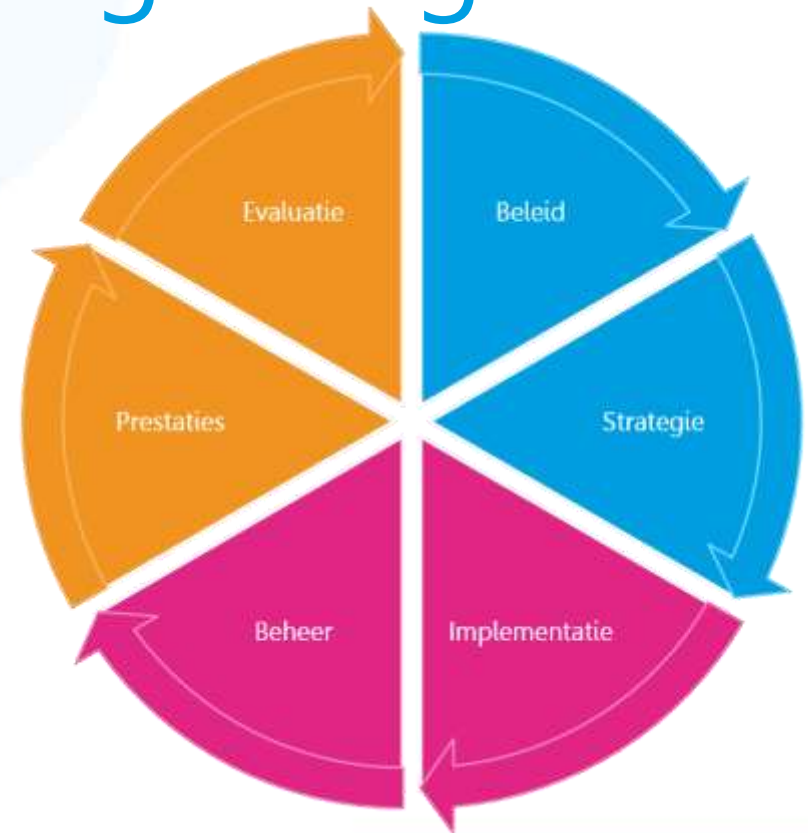
Toelichting op het assen-kruis binnen de diagram Label/NEN 2767 conditie:

Per portefeuille is de verdeling binnen het diagram op te geven aan de hand van beleidsnormen en grenswaarde.

- I** Objecten binnen dit quadrant voldoen aan de gestelde beleidsnormen van de opdrachtgever. Label D en NEN 2767 score 4 worden gehariseerd als maximum score.
- II** Objecten binnen dit quadrant voldoen niet aan de gestelde beleidsnormen van de opdrachtgever. Enkel een labelverbetering zorgt ervoor dat dit object binnen de gestelde eisen valt.
- III** Objecten binnen dit quadrant voldoen niet aan de gestelde beleidsnormen van de opdrachtgever. Zowel een labelverbetering als een NEN-2767 conditie verbetering zijn nodig om aan de gestelde eisen te voldoen.
- IV** Objecten binnen dit quadrant voldoen niet aan de gestelde beleidsnormen van de opdrachtgever. Zowel een labelverbetering als een NEN-2767 conditie verbetering zijn nodig om aan de gestelde eisen te voldoen. Hierbij dient rekening gehouden te worden met forse investeringen om deze objecten te laten voldoen aan de gestelde eisen van de opdrachtgever.

Technologie in gebruik

- Waar gaat het om?
 - Alle medische technologie om zorg te leveren
- Onderwerpen van gesprek
- Van 'ik wil iets kopen' tot 'dat apparaat voeren we af'

Onze werkzaamheden

- Begeleiden van reorganisatietrajecten
- Opstellen beleidsplannen
- Optimaliseren van primaire processen
- Aantoonbaar maken van prestaties
- Herinrichting van onderhoudbeheersystemen
- ...

Wat zien we om ons heen?

- Verschillen in de manier van organiseren
- Oplopende kosten bij de inzet van medische technologie
- Veel externe verantwoording
 - NZa en IGZ
 - Lokale overheden
 - Verzekeraars

Verschillen in organiseren

- Zelfde doel, andere organisatievormen
 - Het wiel opnieuw uitvinden
 - Stuurinformatie m.b.t. onderhoud en beheer?
-
- Ons advies:
 - Beschrijf wat je wilt bereiken en hoe
 - Deel kennis en leer van elkaar
 - Meten is weten!

Oplopende kosten

- Inefficiëntie in organiseren
- ‘Meer en meer’ onderhoud
- Toenemende complexiteit technologie

- Ons advies:
 - Implementeer organisatiemodel
 - Optimalisatie onderhoud
 - Wat heb je echt nodig?

Externe verantwoording

Nederlands Instituut voor Accreditatie in de Zorg

Rijksoverheid

Inspectie voor de Gezondheidszorg
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nederlandse Federatie van
Universitair Medische Centra

Externe verantwoording

- Veel spelregels
- Veel instanties
- Moeite om de juiste stappen te zetten

- Ons advies:
 - Maak er een project van
 - Interne kartrekker
 - Ziekenhuis brede aanpak

Dank voor uw aandacht, heeft u vragen?

Sylvia Lisapaly-de Winkel
Sylryk

T +31(0)55 5766898
E slisapaly@sylryk.nl
I www.sylryk.nl

Rob Schipper
Meditain

T +31(0)33 7600092
E r.schipper@meditain.nl
I www.meditain.nl

duurzaamgebouwd.nl

ZORGVASTGOED

Is mede mogelijk gemaakt door:

Authorized dealer

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **CENTRALE VRAAG**

**Hoe zorgen we samen voor gezonde, flexibele
en rendabele gebouwen waar de gebruiker
centraal staat?**

duurzaamgebouwd.nl

**Slim Investeren
in de Zorg**

=

**Verduurzaming
van de Zorg**

Wigger Verschoor

wigger.verschoor@urgenda.nl

06-34773245

NEDERLAND

100% OP DUURZAME ENERGIE IN 2030

HET KÁN
ALS JE HET
WILT!

New York · Berlijn · Seoul · Melbourne · London · Parijs · Amsterdam
De grootste internationale klimaatmobilisatie ooit

PEOPLE'S CLIMATE MARCH

21 SEPT A'DAM

71.000 miljard dollar winst op groene stroom

/incent Dekker

3-9-14 - 13:53 Grootchalige zonnestroominstallatie in Duitsland. De economie lijdt er niet

onder, in tegendeel. © ANP.

Ja, u leest het goed, geen nulletjes verkeerd. In net Nederlands: de overstap naar duurzame energie levert de wereld tot 2050 71 biljoen dollar (55 biljoen euro) méér op dan die overstap ons allen kost. Welke gek weerhoudt ons hier toch van?

Tegenstanders van verduurzaming brengen voortdurend te berde dat we er zo verschrikkelijk veel geld aan 'kwijt zijn'. Wat ze er dan nooit bij vertellen is hoeveel extra inkomsten daar tegenover staan. Het Internationaal Energie Agentschap (IEA), een instelling die toch niet van jagdromerij kan worden beticht, heeft dat eens uitgerekend. En die komt dus op een nettowinst van 71 biljoen dollar tussen nu en 2050.

ENERGIESTRIJD/ZORGHUIZEN

De Kuijer

Goudenleeuw

De Linde

Arcadia

**Ons doel: op een enthousiaste manier
12% energie besparen!**

Ideeënbus
energiestrijd

PRIKBO

Uitzicht do
2013 m
ene
U t
voor een g
15% elektr
met zijn

AGENDA

16 T/M 22 DECEMBER	23 DECEMBER T/M 5 JANUARI
START	GROENE VOORNEMENS
20 JANUARI T/M 2 FEBRUARI	3 T/M 16 FEBR
BESPAREN DOE JE SAMEN	EEN GRA
3 T/M 16 MAART	17 T/M 23 MA
PLAN VOOR DE TOEKOMST	UITSLAG

VEERTIEN ZORGHUIZEN DOEN TIJDENS DE WINTER
AAN DE ENERGIESTRIJD. WIE BESPAART DE MEEST

Gulden Huls-Den Haag, Uitzicht Den Haag, Padua Tilurg, Den Hoogenban Rotterdam
Julianadorp, Gollards Den Burg, Op 't Hoogveld Sint Anthonis, Symfonie Boombes
Heesch, Brabant Zorg Uden, Brabant Zorg Sint Oedenrode en Brabant Zorg Zeeland

Brabantzorg
Odendaal

1

WINNAAR!

Groot huis met hoge energielasten
bespaart 10.800,- euro
50% energie!

A photograph of three elderly people sitting in a cozy living room, engaged in knitting. On the left, a woman in a green top and scarf is laughing while holding a green ball of yarn. In the center, a man in a grey and red diamond-patterned sweater and a yellow beanie is holding a ball of white yarn. On the right, a man in a red and white plaid shirt and a red scarf is smiling. They are surrounded by plants, a grandfather clock, and a white armchair. A white bag with the text 'Granny Finest' is on the floor.

HET IS GELUKT!

In 3 maanden totaal bespaard:

27.000,- euro

Dat is **13 % energie!**

<http://www.youtube.com/watch?v=zG6VTJKg0Tg#t=16>

<http://vimeo.com/90975431>

WAAROM DE ENERGIESTRIJD ZORGHUIZEN

... omdat energieverbruik begint bij de verbruikers (bewoners en medewerkers)

... omdat energie besparen veel positieve energie geeft

... omdat het kostenbesparingen oplevert die ingezet kunnen worden voor de zorg

Daadwerkelijke Energiekosten

	BVO	ZZP terrein en gebouw	Energie	Energie/maand	Energie / m2 BVO
ZZP 1 -ZB	74,9	€ 1.284	€ 428	€ 36	€ 6
ZZP 2 -ZB	78,7	€ 1.679	€ 560	€ 47	€ 7
ZZP 3 -ZB	84,4	€ 2.023	€ 674	€ 56	€ 8
ZZP 4 -ZB	81,9	€ 2.335	€ 778	€ 65	€ 10
ZZP 5 -ZB	69,4	€ 3.264	€ 1.088	€ 91	€ 16
ZZP 6 -ZB	69,2	€ 3.266	€ 1.089	€ 91	€ 16
ZZP 7 -ZB	71,5	€ 3.877	€ 1.292	€ 108	€ 18
ZZP 8 -ZB	73,7	€ 4.549	€ 1.516	€ 126	€ 21
ZZP 9 -ZB	67,3	€ 3.173	€ 1.058	€ 88	€ 16
ZZP 10 -ZB	73,8	€ 3.991	€ 1.264	€ 139	€ 23
ZZP 3 -MB			€ 834	€ 70	€ 10
ZZP 4 -MB				€ 78	€ 11
ZZP 5 -MB			€ 258	€ 105	€ 18
ZZP 6 -MB			€ 259	€ 105	€ 17
ZZP 7 -MB			€ 1.518	€ 127	€ 20
ZZP 8 -MB			€ 1.142	€ 145	€ 22
ZZP 9 -MB			€ 1.508	€ 126	€ 16
ZZP 10 -MB		€ 1.891	€ 1.891	€ 158	€ 24
			gemiddeld	€ 98	€ 15

Gemiddelde Energiekosten
Ouderenzorg:

€155,-

per cliënt per maand!

Mismatch!

Kosten €150,-
per maand

Vergoeding
€100,- per maand

WAAROM DE ENERGIESTRIJD ZORGHUIZEN?

... omdat het daarnaast nog veel meer 'baten' oplevert:

- streepje voor bij toekomstige bewoners en medewerkers (HR)
- betaalbaarheid van de woonlasten (energie nu 25%) voor mensen die buiten de ZZP-boot vallen
- zorgsector geeft het goede voorbeeld

WAAROM DE ENERGIESTRIJD ZORGHUIZEN?

... omdat Urgenda het belangrijk vindt om zorgpartijen aan te moedigen om vervolgstappen te maken:

- Energieneutraal!
- Veel banen
- Goede zorg voor volgende generatie

KANSDAG ZORGVASTGOED

18 juni 2014 - Metaal Kathedraal Utrecht

VERVOLG BIJ BRABANT ZORG!

- Deelname Energiestrijd Zorghuizen 2014/2015 met 20 zorghuizen!
- Internaliseren transitiekracht
- Doorinvesteren in de verduurzaming van locaties!
- Green Care overeenkomsten tussen Brabant Zorg en Brabant Wonen

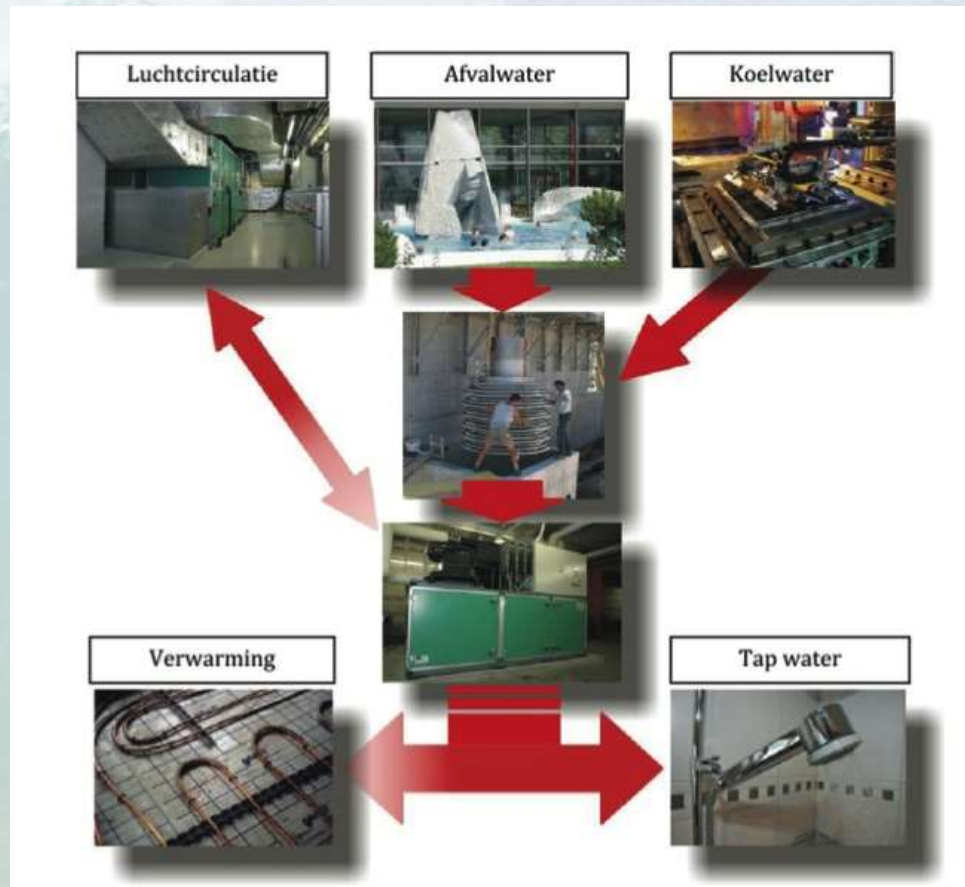
WAAROM ZO?

- Gedrag volgt verduurzaming! Of andersom?
- Wie zit er aan de knoppen?
- Split incentive motiveert voor geen meter!
- Boodschap om te investeren maakt niet populair

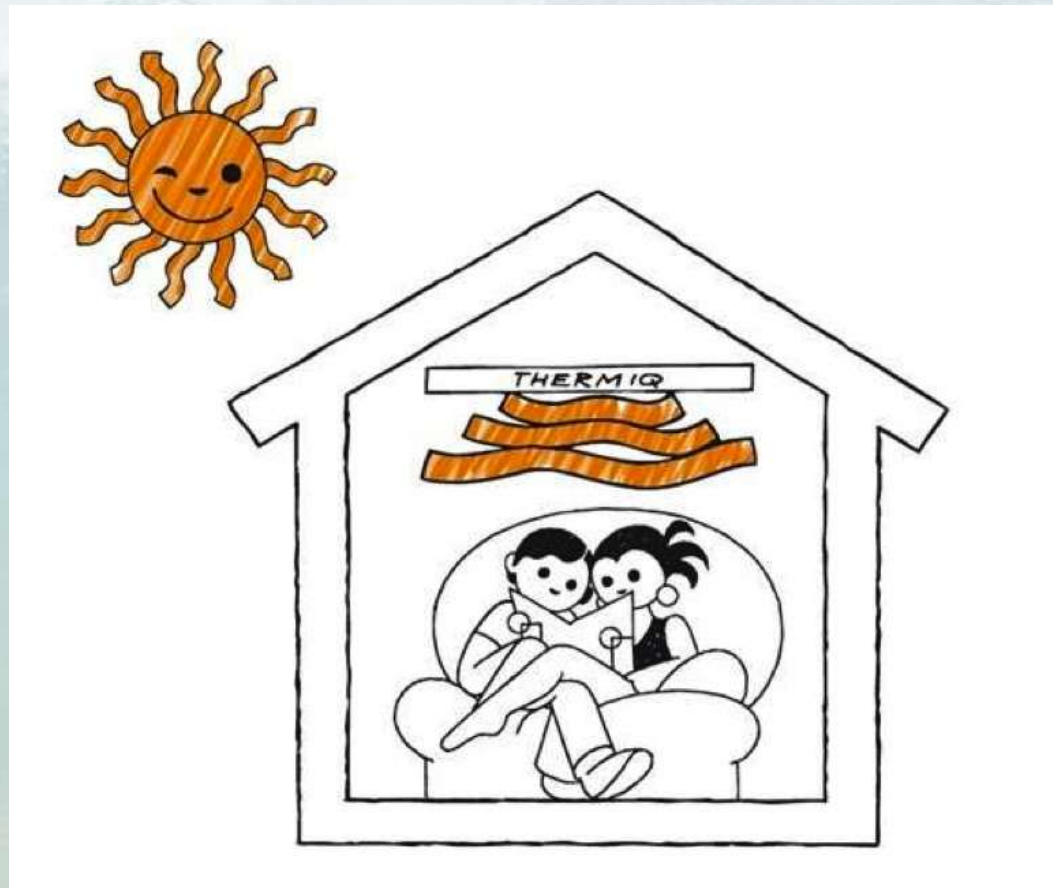
Zon op Zorg

FEKA

Infrarood verwarming

Meer informatie?

www.energiestrijd.nl/zorghuizen

Wigger Verschoor

wigger.verschoor@urgenda.nl

06-34773245

duurzaamgebouwd.nl

ZORGVASTGOED

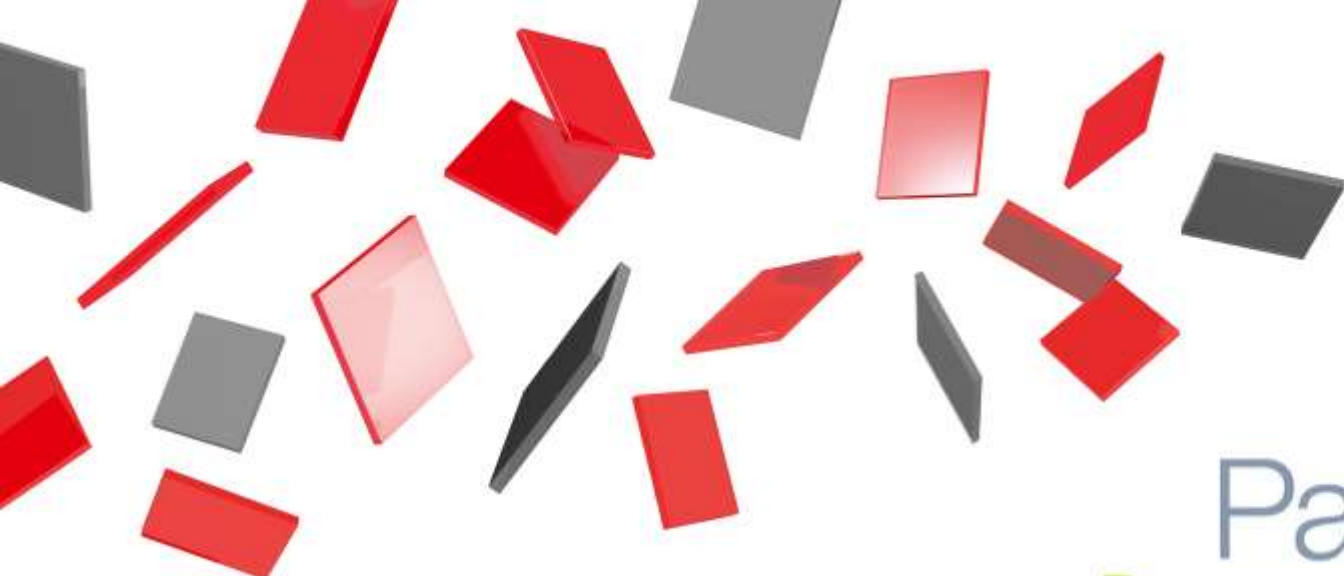
Is mede mogelijk gemaakt door:

sikkens

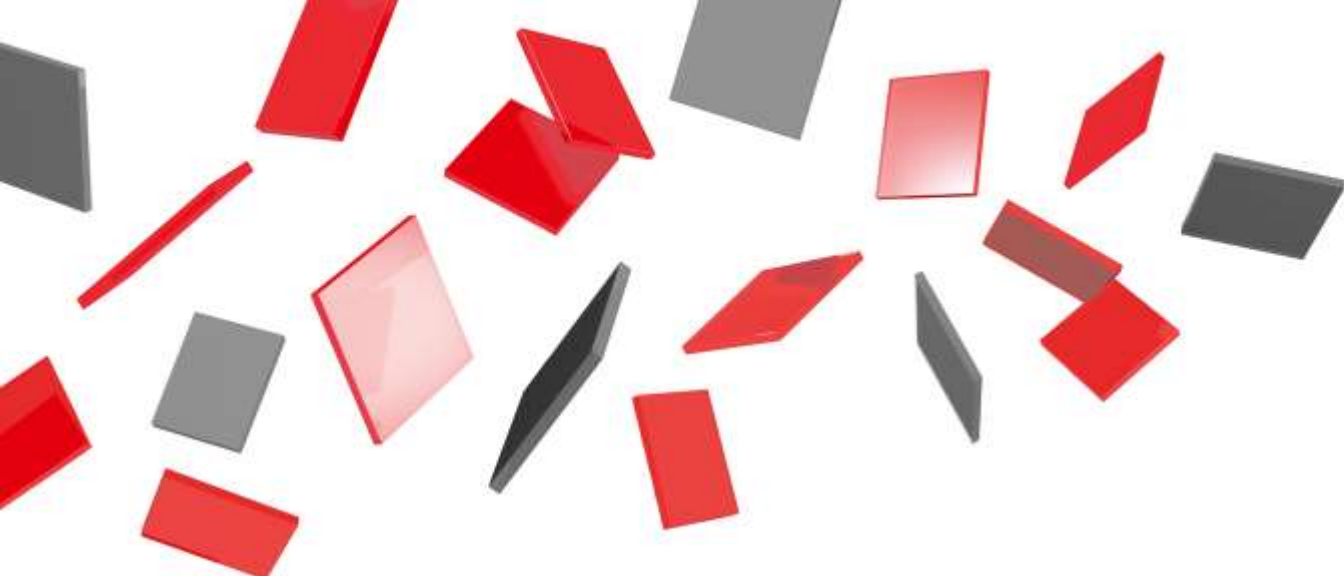

Authorized dealer

WELKOM

Gezond binnenklimaat

in de zorg ?

Goed binnenklimaat

Temperatuur

Luchtsnelheid

CO₂

Geluid

Zonlicht

Luchtvochtigheid

combinatie van thermisch binnenklimaat en luchtkwaliteit

Belangrijk voor kwetsbare groepen!

Er is wetgeving op het gebied van:

- + Vallen
- + Ventilatie-eisen / CO₂
- + Uitglijden
- + Geluid
- + Schadelijke stoffen
- + Drinkwaterkwaliteit
- + Voedsel
- + Brand
- + Enz.

+ **Richtlijnen t.a.v. temperatuur en vochtigheid ?**

Wereld natuurrampen 2006

	Land	Oorzaak	Maand	Aantal doden
1	Indonesië	Aardbeving	mei	5778
2	Filipijnen	Tyfoon Durian	december	1399
3	Filipijnen	Aardverschuiving	februari	1112
4	Nederland	Hittegolf	juli	1000
5	België	Hittegolf	juli	940
6	China	Tyfoon Bilis	juli	820
7	Indonesië	Tsunami	juli	802
8	Oekraïne	Koudegolf	januari	801
9	Ethiopië	Overstroming	augustus	498
10	China	Typhoon Samoai	augustus	373

Bron: UN International Strategy for Disaster Reduction.

Hitteplan 2007

- + Drink voldoende
- + Houdt uzelf koel
- + Houdt uw woonruimte koel
- + Zorg voor elkaar

Hitteplan 2007 – wat hebben we tot nu toe bereikt

41%

is voorzien van zonwering

6%

is voorzien van koeling

Bron: onderzoek AMC

Nieuwe generatie ouderen

- + Vergrijzing
- + Gevolgen nieuwe zorgwet
- + Kwetsbaarheid vraagt een juist klimaat
- + Ervaring met comfortabel klimaat
- + Veeleisender

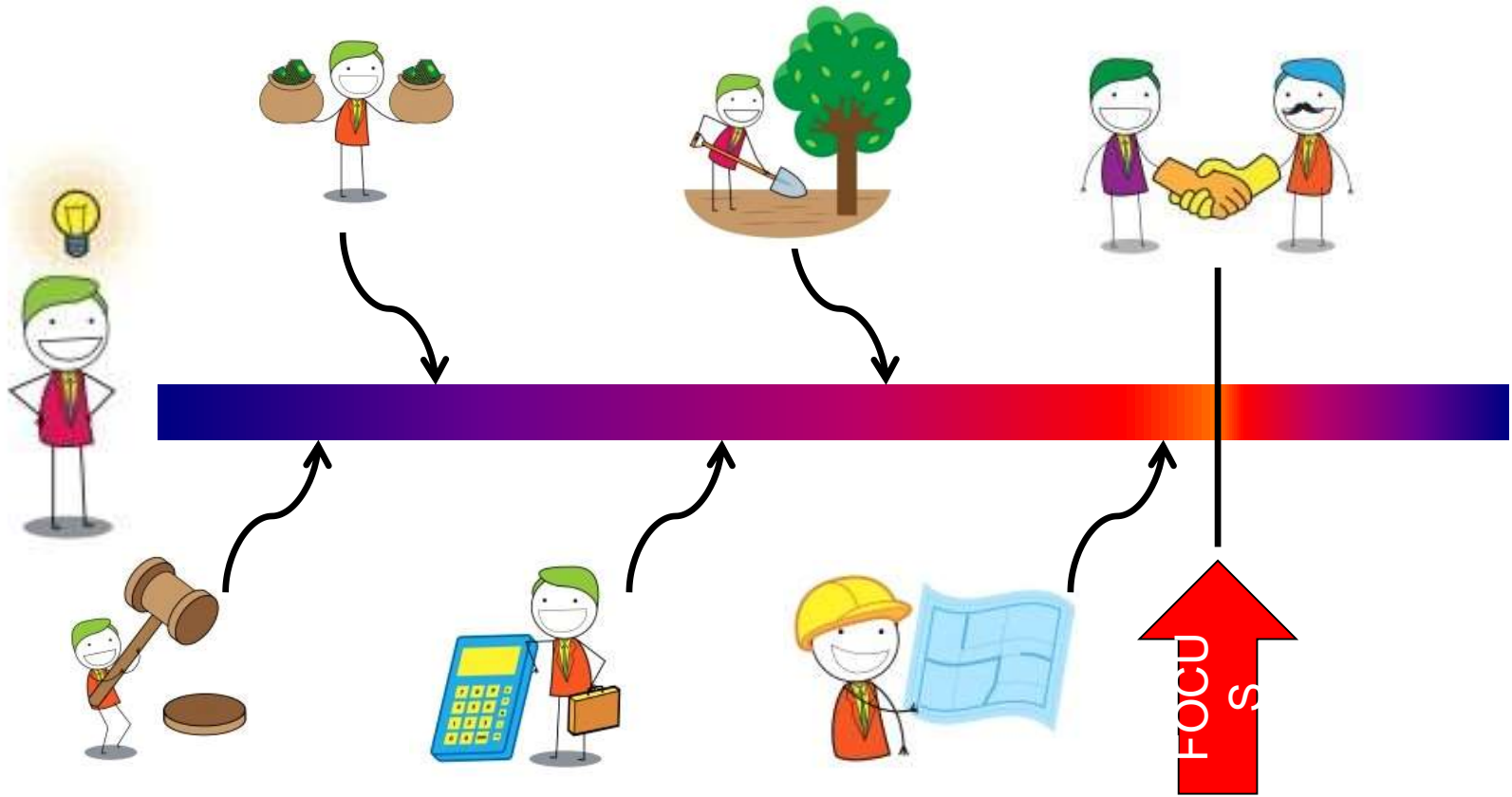
Budget voor een goed klimaat

Noodzaak koeling is bekend, maar.....

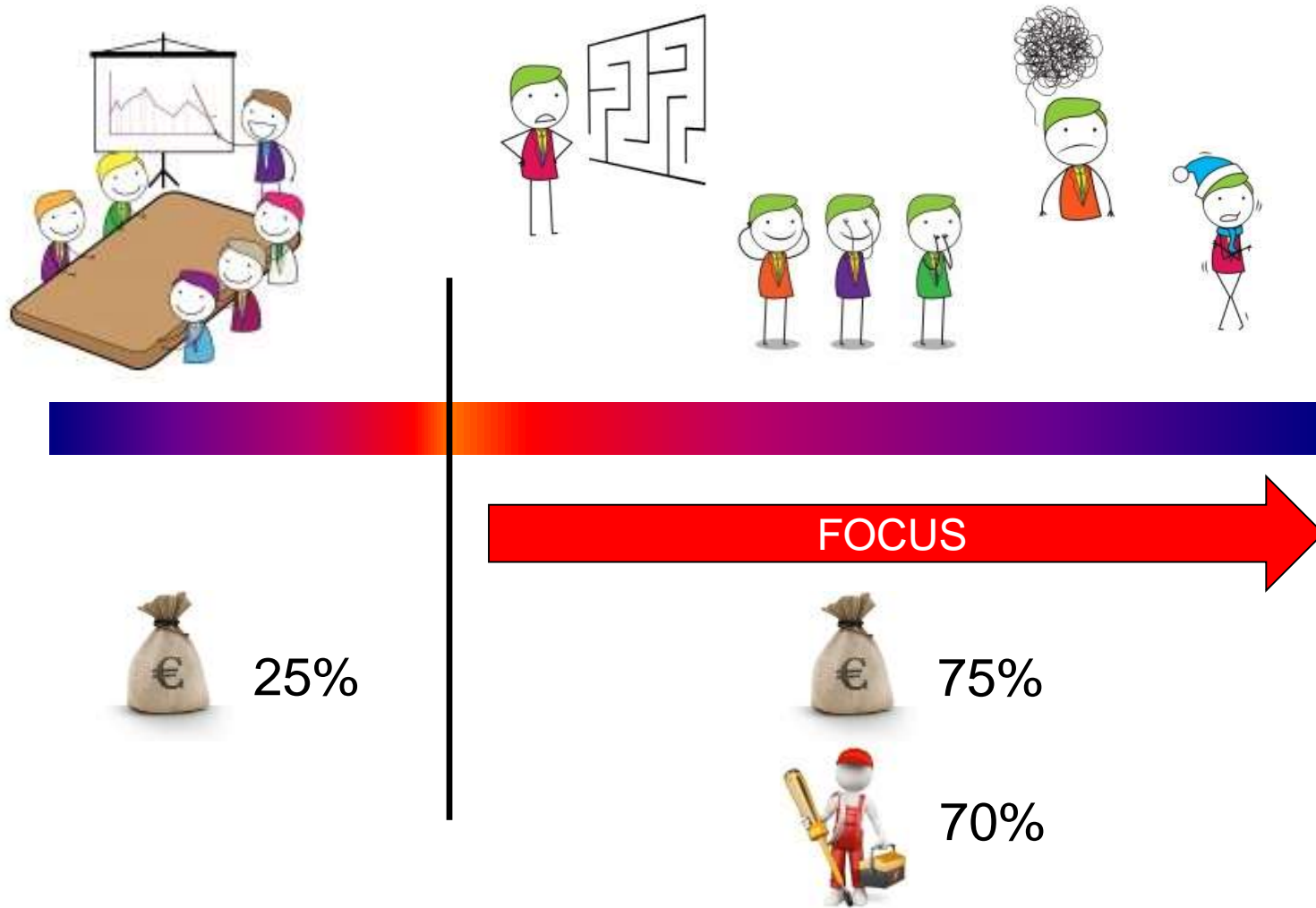
“de wens is er wel, het budget niet...”

Huidige markt

Huidige markt

Bron: TVVL, Agentschap NL (RVO)

Voortraject

- + Wensen en eisen
- + Renovatie of nieuwbouw
- + Mogelijkheden duurzaamheid
- + TCO (Total Cost of Ownership)

Na de realisatie

- + Duurzame relatie onderhoudspartij / eindgebruiker
- + Monitoring installatie

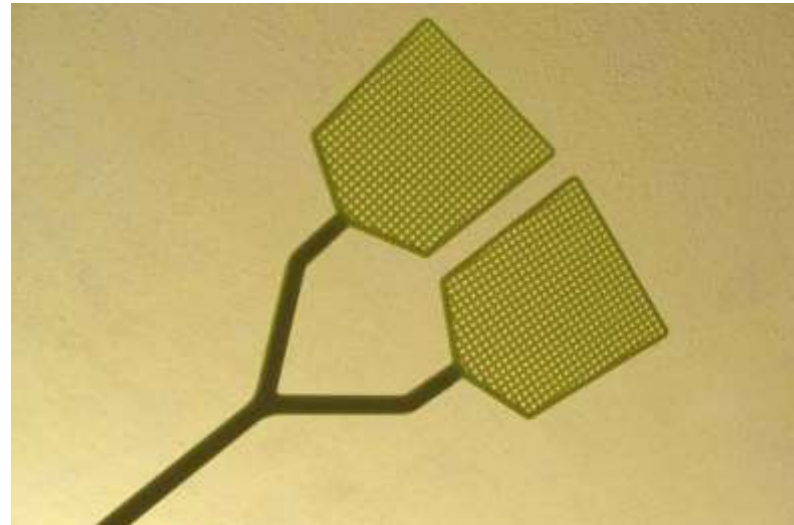
Wees creatief

- + Warmtepomp ipv airconditioning
- + Exploitatie vs investering
- + Voorbeeld nemen aan woningbouw (stroomversnelling)
- + Prestatiecontracten

2 vliegen in een klap

- + Comfortverhoging
- + Besparing energiekosten
- + Waardevermeerdering Vastgoed

Mogelijkheden huidige duurzame technieken

Vloerverwarming / vloerkoeling

Lage temperatuur radiatoren

Warmwater

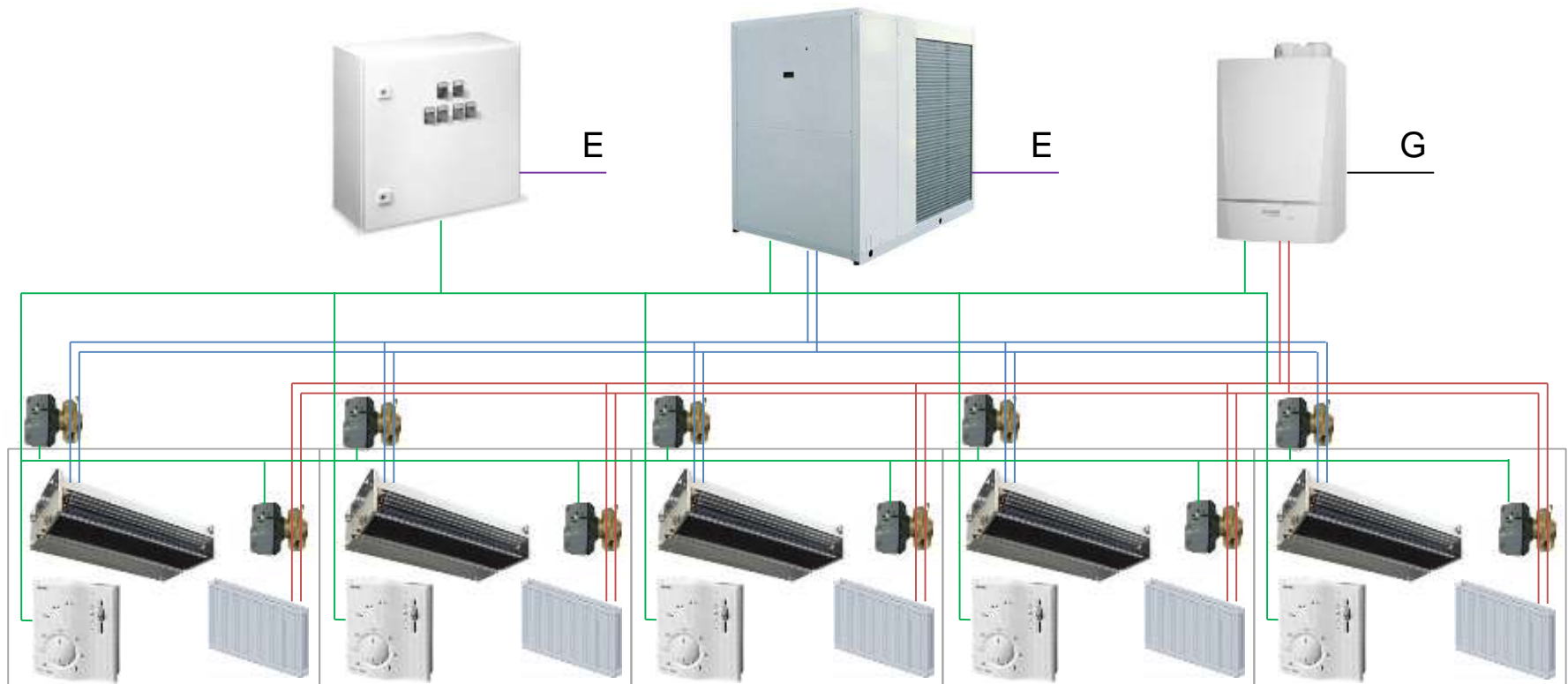
Airconditioning / warmtepomp

Ontwerpen met conventionele of duurzame technieken

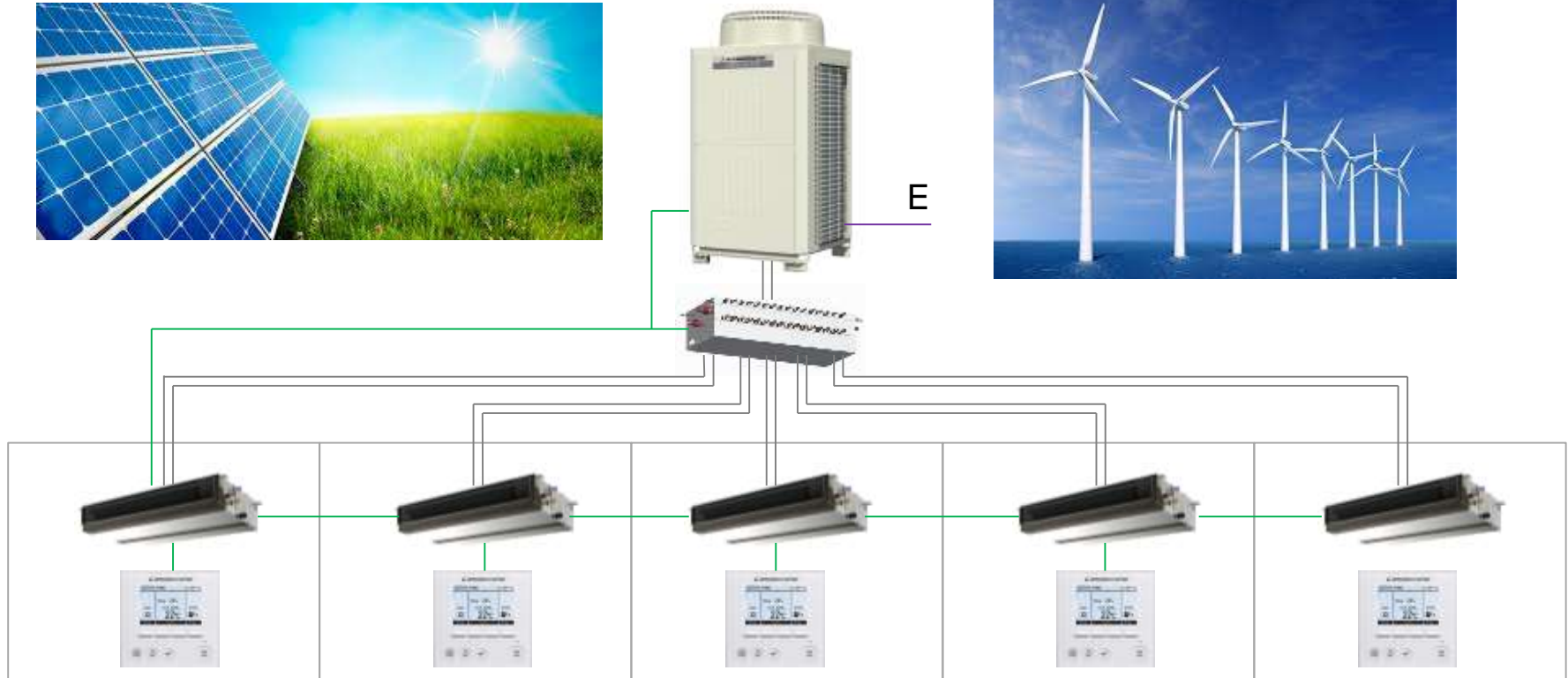
- + Zorgcomplex met verschillende functies
- + Hoofdverwarming en comfortkoeling is gewenst
- + Individuele regeling
- + Duurzaam concept

Huiskamer	Kantoor	Restaurant	Huisvesting Patiënt	Huisvesting Patiënt
-----------	---------	------------	------------------------	------------------------

Conventioneel ontwerp

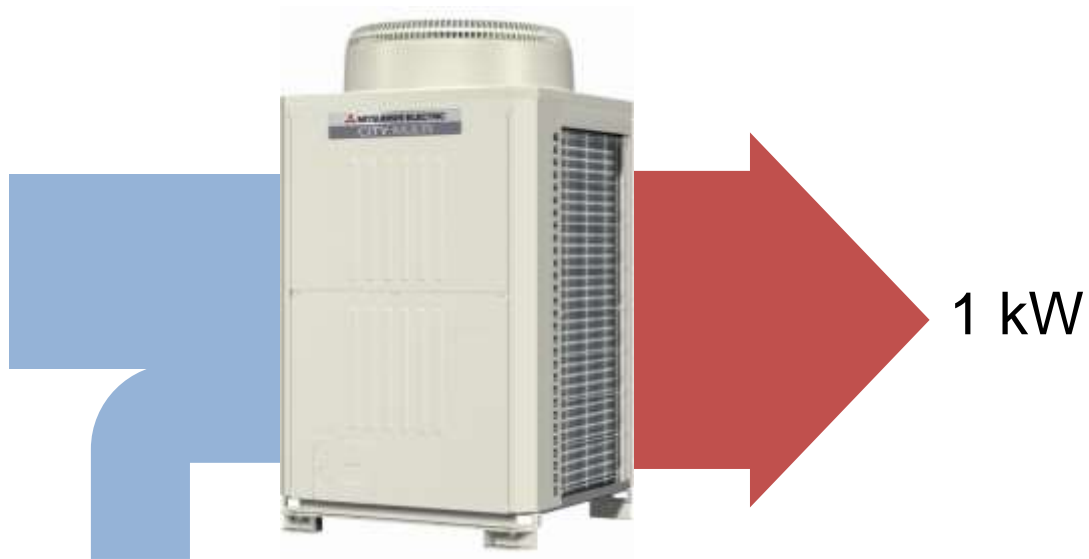
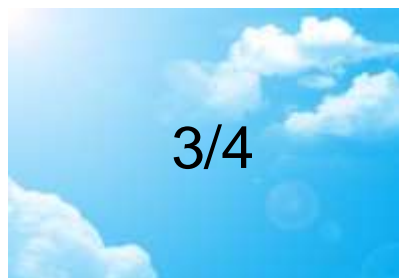
Alternatief duurzaam concept met gebruik hernieuwbare bronnen

Fossiele brandstoffen

Warmtepomp als duurzaam alternatief

1/4

Welke keuze maakt u

- + Investeer in duurzaamheid
- + Terugverdientijd
- + Comfortverhoging
- + Tevreden gebruiker
- + Waardeverhoging

- + Focus op investering
- + Voldoet aan de wensen gebruikers?
- + Hogere kosten op termijn

ZORG VOOR

COMFORT

DE OPA VAN
Loesje

Bedankt voor uw aandacht

www.mitsubishi-climatecare.nl

Zorgvastgoed

FACTS & TRENDS **CENTRALE VRAAG**

**Hoe zorgen we samen voor gezonde, flexibele
en rendabele gebouwen waar de gebruiker
centraal staat?**

duurzaamgebouwd.nl

Dank voor uw aanwezigheid

uw mening is belangrijk

Graag ontvangen wij uw evaluatieformulier!

Presentaties, evaluatie e.d. staan online op

www.duurzaamgebouwd.nl

Tot 16.30 uur

NETWERKBORREL

duurzaamgebouwd.nl

ZORGVASTGOED

Is mede mogelijk gemaakt door:

sikkens

Authorized dealer

